

Після

Книжка перша

I

Ти не прийшов.

Я весь вечір просиділа на вербі. Мошка роїлася перед обличчям, живиця липла до волосся, а я чекала, поки ти повернешся з міста.

Я знаю, що сьогодні ти ходив до міста. Чула, як після богослужіння питав містера Джонсона, чи можна ввечері зайти до нього. Певно, хотів позичити в нього упряжку волів.

Але тебе так довго не було. Я так і не дочекалася твого повернення. Мабуть, тебе запросили залишитися на вечерю. А може, ти пішов іншою дорогою.

Мама висварила мене за те, що я не виконала свою частину хатньої роботи й пропустила вечерю, і сказала, що мені доведеться вдовольнитися залишками рагу, які прилипли до стінок каструлі.

Даррел уже й так вишкрябав каструлю до блиску, але мама все одно змусила мене вимити її в струмку.

Як же він виблискує удень і як чорніє безмісячної ночі.

Нахилившись, я напилася води просто зі струмка. Ото й усе, чим мені вдалося повечеряти. А ще я подумала, що тебе теж, певно, мучитиме спрага й, обколовши руки після цілого дня на сінокосі, перед сном ти припадеш до того самого струмка і нап'єшся води, яку я поцілувала. Ти завжди приходив до нього остудитися літніми вечорами, відколи був хлопчиком.

Мені спало на думку, що в темряві на дотик я така сама, як і інші дівчата. Під сукнею мені нічого соромитися.

Якби ти знав, то, може, глянув би на мене знову, звернув до мене свої помисли й подивився, чи затримаються вони, а чи відразу полинуть деінде.

Але ти не знаєш.

І ніколи не дізнаєшся.

Бо мені заборонено розповідати.

II

Цього ранку я прийшла на узлісся за твоєю хатиною задовго до того, як ти прокинувся. І мусила ховатися за деревом, щоб ти не побачив мене, коли проходив повз, прямуючи до прибудови.

Сьогодні твої думки десь далеко. Ідеш підстрибом, щось мугикаючи собі під ніс. Здається, тобі кортить якомога скоріше взятися до справи.

Джип мене не помітив. Він плутався тобі під ногами і терся боком об чобіт. Джип глухуватий і підсліпуватий, та й нюх має слабкий, але ти досі тримаєш його. Він — старий друг.

Я спостерігала за твоєю хатиною так довго, як могла. Та зрештою поквапилася назад, поки мама не помітила, що я зникла.

III

Даррел знає. Натрапив на мене в лісі біля твоєї хатини. Він погрожує розповісти мамі, якщо я не порядкуватиму замість нього в курнику і не приноситиму йому ягоди, горіхи та ранні вишні, коли вдасться їх знайти. Я мушу постійно годувати його, щоб він тримав свій великий рот на замку.

IV

Сьогодні вночі зійшов місяць, і я теж вийшла надвір, щоб подивитися, як він здіймається над верхівками дерев. Який же він тихий, цей місяць.

Я пам'ятаю. Ніч за ніччю його мовчазна присутність втішала мене. Якими темними видавалися мені безмісячні ночі. Але він завжди повертався.

Місяць був моїм єдиним другом протягом усіх тих років. І досі він — моя розрада.

V

Ти не такий, як він.
Хай що там кажуть.

VI

Тато часто повторював, що я співаю так чарівно, що пташки спускаються з дерев мене послухати. Чого тільки не скажуть люблячі батьки, але колись я мріяла, що моя пісня причарує і тебе.

Це завжди був ти. Коли збирав горіхи в лісі з іншими довготелесими хлопчиськами, твоя усмішка здавалася мені найосяйнішою, а жарти — найсмішнішими. Коли ти поціливі з рогатки у великого індика, мене аж розпирало від гордості.

Пам'ятаєш, як я копала для тебе черв'яків, коли тобі було дванадцять, а мені вісім?

Перестрівала тебе біля струмка з торбинкою землі й показувала найтовстіших хробаків, яких мені вдавалося знайти, поки полола бур'ян на маминому городі. Ти називав мене «Сонечком». Таке прізвисько дав мені тато. Він мав на увазі «люба». Ти — «дівчинка-черв'яколов». Та мені однаково було приємно.

Ти робив сальто, коли знав, що, крім мене, тебе ніхто не бачить. А потім вдавав, ніби не чуєш, як я тобі аплодую. І ми обоє реготали, коли ти гепався на сідниці.

Якось ти залишив для мене кошик яблук під моєю вербою. Я бачила, як ти крадькома тікав геть.

Із часом ти став чоловіком, а я враз стала такою.

VII

Пам'ятаєш кантування колод в Олдрусів? Я ніколи не забуду той день, хоча для тебе він, певно, нічим не відрізнявся від решти.

То було чотири роки тому. Мені всього чотирнадцять, ще рости і рости.

Стояв спекотний день наприкінці літа. Молода пара нещодавно переїхала до станції Розвелл з Ньюкірка на півночі, і вони хотіли облаштувати господарство на східних околицях міста, де за лісом відкривався вид на болота. Клайд Олдрус застовпив ділянку і попросив містян допомогти роз-

для неї померла теж. Вона поховала моє ім'я разом зі спогадами.

Ніхто не називає мене на ім'я.

Молодші діти його не знають.

Я нагадую його собі щодня на світанку, щоб і самій не забути.

Джудіт моє ім'я.

XXVIII

Букет, який ти мені залишив, я повісила на балку в стайні догори дригом, щоб засушити і потім вічно милуватися ним.

Я зникла до того, як квітки встигли засохнути. Коли через два роки нарешті повернулася додому, вони ще висіли там — зморщені коричневі бадиллини, які ніхто так і не зняв, бо не помітив їх.

Вони досі там, так облутані павутинням, що тільки я і можу впізнати в них букет квіток для молодої любки.

Я знімаю їх і, вийшовши надвір, високо підкидаю в осіннє небо — немов наречена, що кидає свій весільний букет.

XXIX

Я зіткнулася зі шкільним вчителем, коли зривала груші на узліссі. Він лише два тижні тому приїхав до станції Розвелл з академії в Ньюкірку і саме прогулювався осіннім надвечір'ям. Він вийшов з-за повороту, де стежка різко звертала за дерева. Я відсахнулася і сховалася за грушею, але він мене помітив і зняв капелюха. Я прозвала його Цибатим. Худючий, як мотика, з обличчям кольору щойно зібраного сиру й неслухняним темним волоссям, що падало йому на очі, тож він му-

сив весь час його відгортати. То це той учитель, якого так хотів спекатися Даррел? Це ще питання, кому з них пощастило.

Цибатий пробігся по мені очима, ніби я була уривком тексту латиною, який тільки й чекає, щоб його переклали.

— Добрий вечір.

Він *заговорив* до мене.

Я розвернулася і пішла геть, розсипаючи дорогою груші.

Він рушив за мною.

— Стійте! Дівчино! Пробачте мені, будь ласка!

А він прудкий, як на такого довготелесого чолов'ягу. Він схопив мене за зап'ястя. Його доторк приголомшив і змусив насторожитися. Я відчула, як зменшуюся, стискаюся, немов пружина, готова от-от відстрибнути. Але хай там як, а його рука — то жива плоть. От якби він був тобою, який вийшов прогулятися теплого вечора й отак хотів поговорити зі мною.

— Я щиро прошу мені вибачити, — сказав він, дивлячись на мене згори вниз. Від його голосу мені скрутило в животі. Він не відпускав мого зап'ястя, хоч я і пробувала вирватися. На його високому чолі виступили краплинки поту. — Мене звати Руперт Палліс.

Я висмикнула руку й утекла.

Я могла б йому відповісти, по-своєму, і покласти край усім майбутнім спробам Руперта Палліса завести зі мною розмову.

Байдуже, односельчани швидко йому все розтлумачать.

XXX

Станція Розвелл знавала чимало горя.

Недуга тут частий гість. Немовлята хворіють на сирому морському повітрі. А зими суворі й тягнуться надто довго. Бувало, морози знищували весь урожай.

Преподобний Фрай не затягує службу.
І ти стаєш моїм.

IV

Примара везе нас додому на возі. Навіть її гриву заплетено в коси й прикрашено стрічками на честь весілля. На щастя, вона й сама чудово знає дорогу. Нам не до повіддя.

Ми залишимося тут? Чи поїдемо звідси? Сьогодні не той день, щоб відповідати на ці запитання.

На східцях твого — нашого — будинку ми знаходимо кошки з їжею і банки з варенням.

Твоя мулиця намагається усе це з'їсти.

А ще там є скриня. Дерев'яна скриня з написом «Фінч», вибитим на одному боці. Вона належала моєму татові.

Усередині простирадла, рушники і стьобана ковдра — усе пошите маминими акуратними стібками. Я проводжу рукою по м'якій, гладенькій тканині.

У цій скрині зібрано всі ті слова, які мама не може змусити себе сказати.

Ми затягуємо скриню всередину і зачиняємо двері.

Зміст

До	5
Після.....	6
Книжка перша	6
Книжка друга.....	78
Книжка третя	158
Книжка четверта	243
Зараз.....	281